Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda" 30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07302 Телефони: (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036 УНСоюз (201) 451-2200

РІК XCI. Ч. 200. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 18-го ЖОВТНЯ 1984 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, OCTOBER 18, 1984 No. 200. VOL. XCI.

УРЯД ЗСА ВСТАНОВИВ КОМІСІЮ ДОСЛІДІВ ГОЛОДУ В УКРАЇНІ

НА ПРАЦЮ КОМІСІЇ ПРИЗНАЧЕНО 400.000 ДОЛ.

Вашінгтон.—У п'ятницю, 12-го жовтня ц. р., президент Роналд Реґен своїм підписом узаконив створення конґресової Комісії для досліджування причин і наслідків Великого голоду на Україні в 1932-33 роках.

Комісія для вивчення причин Великого голоду, яка почне діяти від початку 1985 року, складатиметься з двох сенаторів, чотирьох конґресменів, трьох членів американського Уряду і шістьох членів української громади. На працю комісії, яка діятиме два роки, призначено 400,000 долярів. Це вперше в історії ЗСА встановлено окрему конґресову комісію в українському питанні і асиґновано на її працю суму грошей в рамках державного бюджету.

Організація Американці в Обороні Людських Прав в Україні (АОЛПУ), заініціювавши понад рік тому акцію створення комісії голоду, невпинно і наполегливо працювала в цій справі. Завдяки старанням АОЛПУ, більша частина української громади підтримала цю ідею, включно з дуже активною участю Українського Народного Союзу. Масове писання листів, поштівок, збирання підписів під петиціями, тисячі телефонічних розмов і сотні особистих відвідин бюр федеральних законодавців спряло тому, що 122 спонзори законопроєкту Палати ч. 4459 приєдналися в Палаті репрезентантів і 22 спонзори законопроєкту Сенату ч. 2456 приєдналися в Сенаті. Головним спонзором в Палаті був конґресмен Джеймс Флоріо, а сенатор Билл Бредлі—в Сенаті. Обидва вони демократи з Ню Джерзі.

Після того, як сен. Бредлі вніс законопроєкт С. 2456 в Сенаті 27-го березня ц. р., справа комісії відносно швидко і без перешкод перейшла переслухання 1-го серпня, на яких свідчили про доцільність створення комісії голоду д-р Мирон Куропась, заступник головного предсідника Українського Народного Союзу, сен. Б. Бредлі, внескодавець, Ігор Ольшанівський від АОЛПУ і від Крайового Громадського Комітету для вшанування пам'яті жертв Великого голоду в Україні в 1932-33 роках. Єдиним свідком, що виступав проти створення „голодової" комісії, був Робі Памер від Державного департаменту. Застереження Державного департаменту не були як слід обґрунтовані і тим викликали враження, що Уряд і Державний департамент не поставилися серйозно до справи комісії голоду в Україні.

Комісія закордонних зв'язків, яку очолює сен. Чарлз Персі, який був великою рушійною силою в справі законопроєкту, продискутувала і рекомендувала її повному Сенатові 19-го вересня ц. р. Через два дні після рекомендації Комісії закордонних зв'язків, „голодовий" законопроєкт одноголосно перейшов Сенат.

В Палаті Репрезентантів справа виглядала зовсім інакше. Конґресмен Флоріо вніс законопроєкт ч. 4459 у вересні 1983 року, але не зважаючи на сконцентровану акцію і приєднання 122 спонзорів, законопроєкт пролежав на полицях Комісії та підкомісії міжнародних справ, головою яких є відомий конґресмен з Фльориди Данте Фассел. Причиною такого зволікання були, мовляв, брак часу, перевантаження важливими справами та неґативні коментарі Державного департаменту й адміністрації.

Під час кінцевих сесій Конґресу і за стараннями конґресменів Марсі Каптур, демократки з Огайо, в Палаті Репрезентантів 3-го жовтня відбулися переслухання законопроєкту ч. 4459 підкомісією міжнародних дій. Під час переслухань зізнавало сім свідків. За створення комісії голоду виступали всі, крім одного, того самого Робі Памера з Державного департаменту.

Свідки, які переконливо і з великим відчуттям і зрозумінням трагедії голодомору України наполегливо старалися переконати голову і членів підкомісії про необхідність якнайшвидше створити комісію голоду, були: сен. Денис ДеКонсіні, демократ з Арізони, конґресмен Дж. Флоріо, головний спонзор, конґресменка М. Каптур, Дейвид Рот, зв'язковий в етнічних справах Американсько-жидівського Комітету, Джан Кромкаскі, голова Етнічної міської ради, і І. Ольшанівський від АОЛПУ і Крайового Громадського Комітету.

Оскільки ці переслухання відбулися за день перед запляннованим закінченням 98-го Конґресу, законопроєкт ч. 4459 не відрекомендовано до голосування повною Палатою.

Натомість сен. Бредлі врятував законопроєкт дослідження голоду в Україні, ч. 2456, прилучивши його як додаток ч. 7014 до комплексного законопроєкту асиґнування державних фондів і в цей спосіб по довгих дискусіях і конференціях „голодовий" законопроєкт разом з асиґнацією фондів було апробовано обома палатами Конґресу ЗСА 11-го жовтня та затверджено підписом президента Реґена 12-го жовтня.

В ТОРОНТО ВІДБУДЕТЬСЯ ПЛЕНАРНА СЕСІЯ СЕКРЕТАРІЯТУ СКВУ

Торонто (СКВУ)—У суботу, 10-го листопада ц. р., в приміщенні Інституту св. Володимира відбудеться Пленарна Сесія Секретаріяту СКВУ. Реєстрація делегатів та гостей починається о год. 8-ій ранку, а початок сесії о год. 9-ій.

В програмі сесії буде: загальний звіт з діяльності СКВУ, який подадуть президент та генеральний і фінансовий секретарі. Звітувати буде також представник Контрольної комісії. Після обідової перерви буде поданий плян праці Президії та усіх рад та комісій СКВУ. Призначено час на обговорення та одобрення пляну праці вленами Секретаріяту.

Після сесії відбудеться вечеря для делегатів та гостей, на якій проф. Михайло Пап з Клівленду виголосить доповідь на тему „Деколонізація СССР".

Квитки на вечерю можна набути в канцелярії СКВУ або при реєстрації.

Польський редактор з Мюнхену доповідатиме про Україну

Ню Йорк. (І. К.) — Єжи Іранек Кузмецкі, видатний польський публіцист співредактор радіовисильні „Вільна Европа", виголосить в п'ятницю, 19-го жовтня, у Польському Науковому Інституті, 59-та вул. Схід, між Парк і Медисон авеню, доповідь на тему „Польща й Україна: спільні традиції і спільні аспірації".

Ред. Є. Кузмецкі дав вже пізнати себе, як звеличник прометеївської концепції бльоку поневолених Москвою народів і, зокрема, як пропагатор польсько-українського порозуміння. Це група паризької „Культури", яка відіграла і далі відіграє поважну ролю у ревізії польської націоналістичної думки, що звеличує період панування польської шляхеччини на Правобережжі та пропагувала в Андрусівському й Ризькому договорах поділ України між Польщею і Росією.

Тому доповідь ред. Кузмецкого надзвичайно цікава з погляду на минуле, сучасне і майбутнє обох народів.

ТОВАРИСЬКА ЗУСТРІЧ

Ансамбль „Гомін Степів" і корпорація „Євшан" влаштовують товариську зустріч з нагоди випуску першої плити ансамблю „Гомін Степів", що відбудеться в п'ятницю, 19-го жовтня, о год. 7:30 увечері в залі Українського Інституту Америки в Ню Йорку.

Присвятили видання меншинним мовам

Оттава, Онт. (ОУПС). — Тут у виданнях Комісаріяту офіційних мов вийшло окреме число офіціозу „Мова й суспільність" в цілому присвячене справам меншинних мов на заході Канади.

Матеріяли подано на основі доповідей і дискусій окремої конференції в Альбертському університеті в Едмонтоні, в травні ц.р., в якій брали участь такі українці: суддя А. Р. Андрейчук, посол Лаверн Левицький, проф. Манолій Лупул, посол С. Папроцький, проф. Я. Рудницький, та д-р Йосип Слоган, президент Федерації Українських Професіоналістів і Підприємців у Канаді.

Основна конфронтація в усіх виступах йшла по лінії „багатомовність проти двомовности" та конституційно-легального забезпечення „політики багатокультурности", введеної в 1971 році у висліді рекомендацій Королівської Комісії Льорандо-Дантона.

Як документ часу — видання Комісаріяту офіційних мов яскраво віддзеркалює мовні проблеми Канади наприкінці XX століття.

Помер д-р Богдан Дзерович

Ню Йорк, Н.Й. — У вівторок, 16-го жовтня ц.р., вранці, помер у Кабріні Медичному Центрі в Ню Йорку сл.п. д-р Богдан Дзерович, визначний громадський діяч, відомий суддя в Україні, учасник Визвольних Змагань, голова Товариства Українських Правників в Америці. Покійний залишив в глибокому смутку дружину Олю з Бохенських з дітьми, внуками і правнуком та ближчу і дальшу родину.

Панахида буде відправлена в п'ятницю 19-го жовтня о год. 7:30 вечора в похоронному заведенні Петра Яреми в Ню Йорку. Служба Божа в суботу 20-го жовтня, о год. 9:30 ранку в церкві св. Юра, а опісля похорон на українському православному цвинтарі св. Андрія в Савт Бавнд Бруку.

Н.Дж.

Український Музей готує Концерт-речиталь піяністки Лідії Артимів

Джерзі Сіті, Н. Дж. (Л. Волянська). — Чотири ентузіястки і невтомні працівниці Українського Музею в Ню Йорку, Марія Шуст, директор УМ, Ліда Гайдучок, Татяна Тершаковець і Оля Ставнича, прибули до редакції „Свободи" недавно з важливою справою — рекламн для цікаві спонзорованої УМузеєм імпрези - Концерту-речиталю відомої американсько-української піяністки Лідії Артимів, який відбудеться в престижевій залі Аліс Таллі Голл в Лінкольн Центрі в Ню Йорку, в неділю, 11-го листопада, о год. 7:30 вечора. Відразу після Концерту матиме місце товариська зустріч в недалекому ресторані „The Gingermen", 51 W. 64 th St.. Ціни на прийняття 30 долярів від особи. Ціни квитків на речиталь — 10,15 і 20 долярів у касі названого вгорі театру в день виступу, та в передпродажі вже тепер в Українському Музеї та в українській книгарні „Арка".

Підготовляючи Концерт-бенефіс Українського Музею, відвідали рдакцію „Свободи" його ініціяторки й ентузіястки. На світлині (зліва) сидять: Марійка Шуст і Таня Тершаковець, стоять — Оля Ставнича і Ліда Гайдучок.

Про піяністку-віртуоза

(Закінчення на ст. 4)

Н. Чаушеску відвідує Бонн

Бонн, Західня Німеччина. — Президент Румунії Ніколае Чаушеску, у противагу до відмови східньонімецького лідера Еріха Гонекера, який підпорядкувався наказам Москви й не поїхав на заповіджену зустріч з канцлером Гельмутом Колем, прибув до столиці Західньої Німеччини Бонну 15-го жовтня ц.р. на триденну візиту. Тим самим, кажуть політичні спостерігачі, Чаушеску дав ще один доказ незалежности румунської закордонної політики не зважаючи на те, що Румунія знаходиться в складі східньоевропейських держав і є членом Варшавського Пакту.

Західньонімецька преса підкреслює, що візита Н. Чаушеску до Бонну є першою такою візитою комуністичного лідера до країни НАТО від часу, як совєтська делеґація покинула в Женеві переговори про редукцію міжконтинентальної нуклеарної зброї минулого року і започаткувала масову пропаґандивну кампанію проти західніх держав, зокрема З'єднаних Стейтів Америки і країн членів Північно - Атлантійського Оборонного Союзу (НАТО). Тепер, кажуть спостерігачі, ця пропаґанда дещо послабилася, мабуть у пов'язані з новими ініціятивами Москви у закордонній політиці і зустрічей міністра закордонних справ ССР Андрея Громика з президентом Роналдом Реґеном й іншими західніми високими представниками.

Візита Чаушеску до Бонну має велике значення для канцлера Г. Коля і його уряду, який таким способом може продемонструвати, що він, не зважаючи на існуючі труднощі, вдержує зв'язки зі Сходом, тобто з СССР і його сателітами. Москва намагалася „покарати" Коля за його погодженість на розміщення американських нуклеарних ракет середнього засягу Першінг 2 і крилатих на території Західньої Німеччини, а з другої сторони продемонструвати єдність держав Варшавського Пакту з якої, на думку політичних аналітиків на Заході, виломився президент Румунії, який навіть дозволив румунським спортовцям взяти участь в літніх Олімпійських Ігрищах в Лос Анджелесі, не зважаючи на загальний бойкот Москви і її сателітів.

До Франції на розмови з президентом Франсуа Міттераном поїхав також інший східньоевропейський лідер, перший секретар мадярської комуністичної партії Янош Кадар.

На Заході відмічують, що Чаушеску прибув до Бонну з новими пропозиціями і готовістю підписати нові договори співпраці між Західньою Німеччиною і Румунією.

ТРАДИЦІЙНА ЗУСТРІЧ ДИВІЗІЙНИКІВ

Лігайтон, Па. — Традиційна зустріч дивізійників печенням барабулі і товариських зустрічей та забавою відбудеться тут в суботу, 20-го жовтня ц. р., на Оселі ім. О. Ольжича. Початок від год. 2-ої по полудні без огляду на погоду. На випадок дощу програма відбуватиметься в закритому приміщенні. Зустріч була запланована раніше, але з уваги на смерть Блаженнішого Патріярха Йосифа її переложено на час після закінчення 40-денної жалоби. Вечором о год. 9-ій буде забава, до якої гратиме оркестра Л. Строцького, мол. Зустріч організує Братство колишніх Вояків І. УД УНА станиці у Філядельфії і Лігайтоні.

У СВІТІ

ПРЕМ'ЄР МІНІСТЕР британського уряду Марґарет Тачер заявила в телевізійному інтерв'ю, що аж після двох днів після вибуху бомби в готелі, у якому відбувалася конференція Консервативної партії, вона вповні усвідомила собі трагедію і наслідки цього брутального терористичного акту докананого Ірляндською Революційною Армією. Як відомо, під час вибуху загинуло чотири особи, а біля 30 осіб були поранені. Поліційні чинники думають, що тим разом бомбовий замах був скерований проти прем'єра М. Тачер, але вона не була навіть поранена. Британські церковні чинники і громадяни Великобританії думають, що це така була Божа воля. При тій нагоді М. Тачер ще раз гостро засудила усі форми терору в світі, зокрема безглуздий терор ІРА, і заявила, що жадний уряд не може собі позволити на толерування анархії і безправ'я в країні. Вона заповіла, що терористи, якщо будуть зловлені стануть перед судом і будуть гостро покарані за свій вчинок.

ПРЕЗИДЕНТ СИРІЇ Гафез ель-Ассад, близький приятель СССР, прибув з офіційною візитою до тієї країни і має в пляні зустрітись там з совєтським лідером Константином Черненком та іншими совєтськими політиками, зокрема з міністром закордонних справ СССР Андреєм Громиком, і міністром оборони маршалом Дімітрієм Устіновим. Західні політичні спостерігачі і дипломати в Москві думають, що Совєтський Союз напевно використає перебування президента Ассада для своїх політичних цілей і більшої політичної активности на Близькому Сході, а в Лівані зокрема. На летовищі в Москві Ассада вітали голова Ради Міністрів Ніколай Тіхонов і міністер закордонних справ А. Громико.

ІРАКСЬКІ ВІЙСЬКОВІ ЧИННИКИ повідомили, що їхні літаки збомбили і значно пошкодили великий торговельний корабель невідомої приналежности біля іранського острова Карг. Речники іракського уряду при тому заявили, що вони і в майбутньому знищуватимуть міжнародні кораблі, аж до часу поки іранський уряд не запропонує і не погодиться на передумови миру, висунені Іраком вже раніше.

ФРАНЦУЗЬКІ УРЯДОВІ ЧИННИКИ засудили поведінку совєтських чинників в окупованому Афганістані проти журналістів, які намагаються об'єктивно інформувати про події в тій країні, зокрема про триваючу від 1979 року війну між окупаційними совєтськими військами і повстанськими частинами Руху за визволення Афганістану. Французькі речники мабуть мали на увазі арешт і допити 53-річного французького журналіста Джека Абочара, якого совєтські КҐБівські відділи зловили в Афганістані і закинули йому шпигунство в користь західніх розвідок і афганських партизанських частин. Насаджений Москвою ляльковий уряд в Кабулю повідомив Париж, що Абочар буде змушений стати перед судом справедливости і відповісти за його нелеґальну працю і нелеґальний перехід кордону за допомогою озброєних осіб.

НАЙВИЩЕ КОМАНДУВАННЯ філіпінської армії заявило чистку серед високого старшинського корпусу і частинну перебудову головного командного складу армії. У висліді цих заходів відпущено на „пенсію" понад 40 старшин-сеньйорів. Міністер оборони Хуан Понсе Енріле заявив, що 17 генералів і 13 полковників відійшли з чинної служби в армії на рекомендацію шефа генерального штабу ген. Фабіяна Вера.

З'ЄДНАНІ СТЕЙТИ АМЕРИКИ вислали до Анголі свого високого представника для переговорів про поліпшення відносин і відтягнення з Анголі кубинських військових частин, які, на думку багатьох західніх країн, тільки ускладнюють ситуацію співпраці.Перебуваючи у Канаді державний секретар ЗСА Джордж Шулц заявив, що це тільки початки переговорів, які ще не закінчились і тому було б передчасно займати до цієї проблеми становище. Американську делеґацію на переговорах очолює Френк Ґ. Віснер, заступник державного секретаря для африканських справ.

АРХИЄПИСКОП НЮ ЙОРКУ ВИСТУПАЄ ПРОТИ АБОРТІВ

Ню Йорк. — Архиєпископ Ню Йорку Джан О'Коннор, який вже від довшого часу нав'язує до близьких виборів та становища деяких із кандидатів до проблеми абортів, виголосив тут у понеділок, 15-жовтня, довше слово до групи лікарів, священиків і монахинь в приміщенні катедральної школи, при 56-ій вулиці, в якому обороняв свою критику демократичних кандидатів, зокрема Джералдін Ферраро і губернатора Маріо Квомо.

У своїй промові Дж. О'Коннор ясно сказав, що „католицькі єпископи очікують від кандидатів у виборах і інших політичних діячів, щоб вони публічно заявилися проти абортів „на власне бажання" і щоб працювали над зміною законів щодо абортів.

Архиєпископ заявив, що він своїми бажаннями не хоче впливати на голосуючих, але у обширному обґрунтованні пояснив, що тепер обов'язком політичних діячів є забезпечити права ненароджених дітей і коли вони цього не роблять голоси католицьких виборців повинні їх до того змусити.

Ще літом цього року Архиєпископ О'Коннор вияснив свої сумніви чи справжній католик з чистою совістю може голосувати на такого кандидата, що піддержує закон про аборти. У своїй промові минулого понеділка він ще сильніше висловив це саме переконання, доказуючи, що жаден кандидат на будь-який пост в публічному житті ЗСА не мусить бути речником леґалізації абортів.

Архиєпископ опрокинув у своєму слові також попередні публічні ствердження губернатора Квомо і кандидатки на пост заступника президента з демократичного табору Джералдін Ферраро, хоча не назвав їх по імені, а лише наводив їхні слова. Він сказав, що його обов'язком, як провідника Католицької Церкви є розганяти всякі сумніви щодо відношення католиків до справи абортів, незалежно від того, хто ці сумніви наводить.

К. ЧЕРНЕНКО СТАВИТЬ ЧОТИРИ ПЕРЕДУМОВИ ЗАХОДОВІ

Москва. — Совєтський лідер — генеральний секретар ЦК КПСС і голова Президії Верховної Ради СССР Константин Черненко, запропонував у вівторок 16-го жовтня ц.р., чотири головні передумови Заходові, зокрема З'єднаним Стейтам Америки, які, якщо будуть прийняті, значно поправлять совєтсько-американські відносини і дікриють шлях до нових переговорів у справі редукції зброї, зокрема міжконтинентальних нуклеарних ракет і ракет середнього засягу.

Говорячи детально про совєтсько-американські співпрацю, яка в останньому році дуже погіршилась, К. Черненко, перший раз від часу зустрічі президента Роналда Реґена з міністром закордонних справ СССР Андреєм Громиком минулого місяця заявив, що існує загальна позитивна радше опінія про наближення у відносинах між СССР і ЗСА і совєтський уряд бере цю опінію до уваги. „На жаль, - відмітив К. Черненко, - під теперішню пору покищо немає добрих передумов для такої співпраці". Совєтський генсек думає, що ініціятиву має в своїх руках президент Р. Реґен і його Адміністрація, але він не бачить доброї волі зі сторони Білого Дому.

В окремому інтерв'ю, яке Черненко погодився дати кореспондентові газети „Вашінгтон Пост", він запропонував чотири основні передумови, які, на його думку, є важливими, а головно вони забезпечують також інтереси СССР і зацікавлених у співпраці і мирному співіснуванні країн. Совєтський лідер вимагає від ЗСА припинення випробування космічних ракет, взаємного заморожження продукції нуклеарної зброї, ратифікації урядом ЗСА договору про заборону підземних випробувань атомових бомб і зобов'язання, що ЗСА ніколи перші не вживатимуть нуклеарну зброю у міжнародному конфлікті.

У Вашінгтоні, речники Державного департаменту заявили приватно, що вони задоволені примирливим тоном К. Черненка, але не передбачають жадних змін в найближчому майбутньому без належних переговорів двох сторін. Інші американські офіційні особи заявили, що К. Черненко погодився на інтерв'ю мабуть з метою дати докази, що він все ще відповідає за совєтську політику і, не зважаючи на поголоски про його хворобу, тримає міцно вжки керівництва імперією у своїх руках.

Американські засоби масової інформації підкреслили, що пропозиція совєтського лідера про заборону випробувань ракет в космосі збігається з позицією Волтера Мондейла, кандидата на президента від Демократичної партії, який цю позицію використовує навіть на телевізійних передачах і платних рекламах.

Найбільше цікавим місцем у заяві Черненка є те, що він висловлює готовість до переговорів і евентуального повороту совєтських представників до Женеви, якщо ЗСА приймуть запропоновані ним передумови. Немає сумніву, що інтерв'ю К. Черненка з кореспондентом „Вашінгтон Пост" мало ясну опреділену ціль, допомогти лібералльному демократові В. Мондейлеві у виборах 6-го листопада і позбутися з Білого Сому зненавидженого Москвою президента Р. Реґена. Зрештою, це не вперше Кремль вмішується до американських внутрішніх справ, — кажуть деякі політичні спостерігачі.

В АМЕРИЦІ

НЕЗВИЧАЙНА ПОСУХА, яка цього літа панувала у Тексасі закінчилася тепер зливними дощами і бурями. Це направить трагічну ситуацію, яка запанувала в цих околицях, де тварини не мали паші, а стейт втратив принайменше 1 більйон долярів у рільничому господарстві за останній рік. Це був вже другий рік в якому у Тексасі панувала непересічна посуха.

ЛІКАРІ, ВИХОВНИКИ ТА ПСИХІЯТРИ в ЗСА з намаганням здержати приготування до нуклеарної війни великодержав ведуть на цю тему широкі досліди, в яких однак вони не виносять однакових висновків. Показується, що найбільше переляканї можливістю нуклеарної війни є діти ліберально думаючих батьків, які своєю настановою впливають на поглядн своїх дітей.

МІЖПРОСТІРНИЙ КОРАБЕЛ „Челленджер", що саме повернувся з просторів, є в найкращому стані з усіх дотеперішніх міжпланетних суден, ствердили ті, які його тепер переглядають. Тільки одна його частина є легко пошкоджена.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00 UNA members: $7.50 — 6 months, $15.00 — 1 year. Change of address - $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda"

Postmaster: Send address changes to
"Svoboda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу $7.50 на 6-місяців, $15.00 — на рік. За кожну зміну адреси — $1.00
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Чи тепер краще, чи гірше як чотири роки тому?

Найповажнішим арґументом Реґена в його виборчій кампанії є твердження, що тепер людям в Америці ведеться краще, як велося чотири роки тому. В першій дебаті Роналда Реґена й Волтера Мондейла — Мондейл зручно виминув ясну відповідь на це питання. В своїй останній короткій промові він заявив, що річ не в тому, як комусь ведеться тепер, а в тому, як буде вестися в майбутньому. І Мондейл твердив, що за його урядування людям напевне буде вестися краще, бо він дбатиме більше за бідних, а не за багатих. Це сподобалося слухачам і він дістав рясні оплески. І тому загально вважають, що своїм поведенням, своєю поставою, своїми швидкими відповідями і заявами, Волтер Мондейл поводився краще за президента Реґена, який виявляв нервовість і кількакратно зацукувався, шукаючи відповідних слів. Але по суті проблема залишилась та сама: чи Роналд Реґен зумів перемогти інфляцію, надхнути людей оптимізмом і чи загал американських громадян зазнав поправу своєї екзистенції за останніх чотири роки.

Поважний тижневий журнал „Ю.С. Нюз енд Ворлд Ріпорт" з дня 15-го жовтня присвятив цій темі шістьсторінкову статтю з наведенням численних статистичних даних, порівнянь між роками 1980 і 1984 та покликанням за іменем і місцем замешкання на голоси різних людей з різних верств населення. На запит, „чи ви сподіваєтеся поправи своєї фінансової ситуації за рік?" — 46.3 відсотка запитуваних відповіли „так", тільки 8.1 відсотка заявили „ні", 35.6 відсотка сказали „більш-менше так само", а 10 відсотків не знали, що сказати. На запит „котра партія, на вашу думку, може краще справитися з економікою країни й іншими внутрішніми проблемами?" — 40.9 відсотка запитуваних заявились за Республіканською партією і тільки 21,9 відсотка за Демократичною. Невідомо, чи збережеться така сама „прірва" після останньої дебати Реґена й Мондейла — передбачають, що ця „прірва" звузиться, але що розчарування звеличників Роналда Реґена його зовнішнім поведенням не матиме великого впливу на вислід виборів у користь Мондейла, бо вирішним є факт, що тепер людям є краще в Америці, як було чотири роки тому.

Консервативний синдикований коментатор Патрік Бюкенен писав у своїй статті, що йдеться не про особи Реґена чи Мондейла, а про політичну філософію обох кандидатів, репрезентантів двох головних американських партій. Інший синдикований коментатор Джозеф Крафт твердить, що хоча Роналд Реґен в дебаті з Волтером Мондейлом не допустився ніякої кардинальної помилки, проте Мондейл зискав те, що доказав своїм поведенням, що треба підходити до нього, як до поважного кандидата, а не як до „анекдоти". Ще в іншому коментарі можна було вичитати цікаву й правдиву заввагу: в дебаті Реґена й Мондейла вони помінялися ролями, коли, звичайно, Реґен виступав, як той, що атакує і що говорить про патріотизм, оптимізм, краще сьогодні і краще завтра, то тепер він орудував статистичними цифрами, а дозволив Мондейлові говорити приємні для слухача фрази про майбутність, запозичивши в Джана Кеннеді його історичну промову про „нові обрії".

По суті, краще в останніх чотирьох роках ведеться професіоналістам, бизнесменам, урядовцям на високих посадах. Фабричні робітники не зазнали великої зміни на краще, чи гірше, хіба те, що їхній заробіток краще забезпечений, але не придбали більшого обороту. Те саме стосується фармерів. Зате за опитами різних аґенцій, за урядування Роналда Реґена потерпіли найбільше чорні і взагалі „кольорові" громадяни в наслідок скреслення різних державних допомог. Проте і робітнича кляса і чорна і „кольорова" верстви всередині поділені у підході до своєї будуччини. Демократи, — твердить названий вгорі журнал, — мають постільки правди у своїх закидах на адресу Реґена, що він сприяє багатим із шкодою для бідних, що значно поширилися „ножиці" у прибутках заможних та незаможних громадян. Як клясичний приклад „ЮС Нюз енд Ворлд Репорт" називає подружжя 38-літнього Джефрі Лемба з Ню Йорку, екзекутивного урядовця одної компанії і його дружини, яка працює у нюйоркській біржі, що чотири роки тому вони заробляли 20,000 долярів а тепер — 80,000 долярів річно. Однак, стверджує названий журнал, бідна верства в Америці становить тільки 12 відсотків голосуючих, тому їхнє незадоволення не має впливу на загальний настрій і вислід голосування.

Степан Женецький

ХТО ПРИЙДЕ НА МІСЦЕ ЧЕРНЕНКА?

Ще добре не примістився на найвищому кремлівському кріслі Константин Черненко, а західні політичні спеціялісти і газетярі вже почали писати, і вгадувати, хто прийде на його місце. А притоку до того спричинило те, що старенький Черненко, зі самого початку, вступаючи на кремлівський престол, виявляв кволий стан здоров'я — мав блідий колір обличчя і важко дихав та засапувався, отже мав дихавицю. А все це означає, що він, Черненко, довго не посидить на московському троні, та що кремлівським заправилам треба роздивлятись за кимось на його місце.

(Тут насувається питання: чому кремлівські головачі обирали К. Черненка на найвище становище в совєтській червоній імперії, коли добре знали, що він у підтоптаних роках та при дряхлому стані здоров'я? Чому, заки обирати, не післали його на лікарську перевірку? Адже ж у демократичній Америці, перед тим, заки обирають кандидатів на президента, вони мусять перейти медичну перевірку стану їхнього здоров'я, чи вони зможуть сповняти нелегку функцію президента країни? Адже президент Америки Роналд Реґен, в тих самих роках, що й Черненко, але, як ствердили лікарі, він при доброму здоров'ї і тому рішив поновно змагатися за становище президента країни.

Як повідомляють західні знавці, в Совєтському Союзі вкоротці мають настати важливі зміни у верхівці проводу, завданням яких буде підготовити наслідство керівництвом московської червоної тюрми народів після Черненка. Ці зміни можуть бути проголошені двома керівними тілами Совєтського Союзу: Центральним Комітетом комуністичної партії, або Верховної Ради. Хоч обидва ці тіла мали свої наради останніми роками в грудні, але, як припускають західні знавці, цього року свої наради можуть відбути раніше, навіть вже за кілька тижнів.

Один провідний американський кремлезнавець припускає, що всі познаки з Кремля вказують на те, що ті зміни настануть в жовтні. Він твердить, що зміни серед керівного Політбюра відбудуться у тому напрямку, щоб підготовити новий провід Совєтським Союзом після Черненка, який правдоподібно буде очолений наймолодшим членом Політбюра, 53-річним Михаїлом Горбачовим. Поголоски в Москві, які продістаються на Захід, говорять, що Центральний Комітет КПСС може покликати одного, чи й більше, нових членів до Політбюра, яка насправді рядить Совєтським Союзом. Найбільш, правдоподібно, буде назначений Владімір Долгіх, член секретаряту Центрального Комітету, який під сучасну пору є заступником члена Політбюра і кермує індустрією.

Хто буде прем'єром?

Поширюються чутки, що Верховна Рада, парляментарне тіло, що традиційно відбуває наради вкоротці після нарад Центрального Комітету партії, може назначити нового прем'єра на місце старенького Ніколая Тіхонова, якому проминуло вже 79 років. Західні знавці спекулюють, що можливими наслідниками його можуть бути назначені: Владимір Долгих, Віталій Воротніков, член Політбюра, який є головою уряду Російської Республіки, або, можливо, ки, або, можливо, Горбанов.

У Москві кружляють поголоски, що саме тепер настав час, великих промоцій, тобто підвищення в чинах. У Москві також говорять, — як подають кореспонденти західніх часописів, — що настав час (дехто каже що давно передавнений), щоб Кремль почав процес омолодження свого керівного апарату. Західні знавці твердять, що молоде покоління совєтських провідників готується перебрати владу.

Американські кремлезнавці твердять, що кремлівські ватажки находяться тепер у стані перегрупування і пореорганізування в наслідок замішання, яке настало в серпні ц.р., коли в Москві кружляли чутки, що відкрили змову, щоб відсунути слабосилого Черненка від керми.

Резиґнація ватажка Монголії.

Чутки про підготову усунення Черненка були в основному базовані на несподіваному проголошенні 23-го серпня, що 67-річний ватажок Монголії Сенденбаль зрезиґнував зі свого становища із-за поганого стану здоров'я. А тому, що Монголію найбільш з усіх сателітів контролює Москва, і тому, що комуністичні ватажки майже ніколи добровільно не резиґнують зі своїх становищ, деякі західні совєтознавці вбачають в цьому поступкові сиґнал для Черненка, або, мабуть, начебто знак його неминучого усунення від керми.

Одначе в останньому часі виглядає, що кремлівські головачі наново стали піддержувати Черненка. Найперше, Черненко знову появляється публічно; пізніше слідувало усунення непокірног шефа штабу маршала Ніколая Оґаркова; а в цьому тижні, коли міністер закордонних справ Совєтського Союзу, Андрей Ґромико перебував в Америці і брав участь в нарадах Об'єднаних Націй в Ню Йорку, Черненка відзначили орденом (здається третім зчерги). Леніна.

„А це виглядає", — заявив один західній кремлезнавець, що „Черненко, як особа, і прихильники Черненка, опанували ситуацію. А це треба розуміти так, що всі кремлівські можновладці, як цілість, погодилися між собою і вирішили, що заки усунуть Черненка, треба наперед добре підготовити зміну проводу.

Черненка можуть позбавити влади

Мета кремлівських головачів випрацювати систему зміни влади полягає в тому, на думку західніх совєтознавців, щоб оминути ті клопоти для системи, які мали місце при зміні двох головних ватажків в останніх двох роках. Дехто із західніх знавців припускає, що, можливо, Черненка усунуть від влади навіть за його життя, щоб оминути

(Закінчення на ст. 3)

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ

Виставка картин Ілони Сочинської

В днях від суботи 20-го до неділі 28-го жовтня відбудеться в Українському Інституті Америки в Ню Йорку перша індивідуальна виставка картин малярки Ілони Сочинської. На виставці буде показано 20 творів, у тому більш як половина великоформатних композицій. Мисткиня студіювала спочатку в Школі проєктування в Ровд Айленді, а потім в Єйлській школі мистецтва й архітектури, яку закінчила 1972 року бакаляватом мистецтва. Ще в 70-их роках вона почала працювати в рекламному мистецтві, мавши для цього власне ательє і фірму та, виконуючи замовлення для великих американських корпорацій і фірм, м. і., для фірми Мобіл Ойл, Рейн Веббер і Банку Америки. Проте останніми роками вона почала малювати також „для себе", даючи низку композиційних творів на межі реалізму й абстракції. Починаючи з 1981 року вона брала участь у різних збірних виставках у нюйоркських ґалеріях та двічі в Бруклинському музеї, кілька своїх картин показала вона також в Українському Інституті Америки.

Якщо свої близькі до абстракції твори Сочинська називає просто „конструкціями", то іншим, які вона оживляє елементами майже реалістичного малярства, вона дає назви, наприклад, „Автопортрет зі щіткою до волосся", „Лада зі зв'язаними руками", „Ні, ні, я є ОК!", „Краєвид-сон" тощо. Її малярство базоване на грі динамічно-барвних форм, близьких до плякатного мистецтва, завданням якого є передусім „хапати за око", і це, можна сказати, є принципом майже всього американського малярства, для якого головною метою є багатство зорових вражень. На перший плян висуваються елементи конструктивні, але вплетені в композиції елементи реалістичні (часом майже фотографічно точні), надають її картинам рис надреалізму, і тут проявляються найбільше індивідуальні риси мисткині.

Добре, що ця виставка справді модерного малярства має місце в Українському Інституті Америки, який весь оточений ґалеріями модерного мистецтва, зі своїми відвідувачами з цілого світу, завжди зацікавленими всім новим, що твориться в мистецтві. Виставка відкрита щодня, крім понеділків, від 2-6-ої по полудні.

С.Г.

„Куриликові дні" у Мистецькій Ґалерії Онтаріо в Торонто

(С. Ґ.) Як було заповіджено ще 1982 року, при кінці того ж року та протягом 1983 і 1984 років у репрезентативних ґалеріях великих міст Канади, майже всіх її провінцій, відбувалися мандрівна ретроспективна виставка „Куриликова візія Канади".

Як уже на це вказує її назва, на виставках експоновано 49 картин канадських краєвидів нашого славного, а критики додають — „найбільше улюбленого мистця Канади" — Василя Курилика (1927 - 1977). Ці картини він намалював в роках 1961 - 1977.

Перша виставка відбувалася у Кітченері, Онт., від 20-го листопада до 23-го грудня 1982 року, а останню заплановано на час від 13.X. до 2.XII. 1984 року у престижевій Мистецькій Ґалерії Онтаріо в Торонто.

Виставки спонзорує — коштом понад 100,000 долярів одна з найповажніших канадських забезпеченевих спілок "The Mutual Life Assurance Co. of Canada", а їх організує Мистецька Ґалерія в Ошаві, Онт., яка теж видала елеґантний каталог з біографією мистця, з аналізою і репродукціями картин та з бібліографією; ціна 19.50 дол.

З нагоди виставок на них появилися рецензії. Обширний критичний огляд кітченерської виставки дав мистецький критик Джілліян МекКей, який був поміщений у почитному канадському журналі - тижневику „Меклін'с" з 29-го листопада 1982 року.

Дж. МекКей закинув організаторам, що вони представили творчість В. Курилика однобічно, поминаючи людину глибоко-релігійну, гуманну, повну духовних і людських вартостей, яку саме зустрічаємо в його творах.

Як доповнення виставки у неділю 21-го жовтня ц.р. в Ґалерії відбудеться доповідь „Куриликова візія Канади", а в неділю 28-го жовтня теж в Ґалерії, доклад „Канада Курилика. Край і населення".

У книгарні Ґалерії можна купити альбоми картин мистця, які вже понад два роки як випродані у книгарнях.

О.Т.

РУСИФІКАЦІЯ ПОШИРЮЄТЬСЯ З КИЄВА НА БРАТИСЛАВУ

Русифікація, що придавлює щораз міцніше Україну, слідна вже не тільки в самій Україні, але й за кордоном. І її завважують самі таки свої „вітчизняні" (слово український не бажане тепер в Україні і тому кожний український письменник у пресі дістає титул вітчизняний) письменники.

Ось в „Літературній Україні" ч. 24 за 14-те червня 1984 року репортаж Любима Копиленка під назвою „Вид з Києва на Братиславу".

У цьому репортажі „вітчизняний" висланець з України намагається розказати про зв'язки української літератури зі словацькою. І тут наш кореспондент мусить виявити, що Словаччина, хоч і творить разом з чехами одну Чехо-Словаччину, має свою власну культурну політику. Перш за все існує окрема Спілка Словацьких письменників; це не те, що Спілка Письменників України, в якій майже половина членів пише російською мовою, але об'єднання словацьких письменників, які пишуть по-словацькому. Та, щобільше, існує Українська Філія Спілки Словацьких Письменників, і в цій філії об'єднані українські письменники. Це ж таки автономія.

Кореспондент Копиленко звітує, що словацькі видавництва зацікавлені українською літературою, вони зацікавлені у перекладах з української літератури та й радо їх видаватимуть. Щобільше, у Словаччині діє „Культурна Спілка Українських Трудящих, яка видає журнали 'Дукля' і 'Дружно вперед', газету 'Нове життя' та разом з міністерством культури опікується Українським народним театром у Пряшеві, Піддуклянським народним ансамблем, Музеєм української культури у Свиднику, кількома українськими школами, численними гуртками художньої самодіяльности, влаштовує мистецькі свята і фестивалі".

Та всім тим організованим осередкам українського життя в Пряшівщині потрібно допомоги у формі українських видань. На жаль, саме тут не дописує. Сам кореспондент з Києва Любим Копиленко заявляє, що його „зустрічі виявили, на жаль, і прикру подробицю — як і раніше до наших колег і побратимів не доходить українська періодика. Писалося і говорилося про це не раз, а справу з місця й досі не зрушено — в каталогах 'Международной книги' вона не значиться, отже, і передплатити її не можна".

Ось і тут собака зарита. Міністерство культури Словаччини допомагає українському населенню Пряшівщини в культурній роботі, а ось рідні брати з великої Української Совєтської Соціялістичної Республіки не можуть допомогти літературою, бо московська „Международная книга", що диктує всю видавничу політику у всьому СССР, просто не включає українських видань і так їх елімінує від розповсюдження. І що ж, що рідні брати у Пряшівшині виглядають української лектури з України, коли старший брат виелімінував її і не допускає.

Надаремно бідкається і „вітчизняний" кореспондент Копиленко в „Літературній Україні", закінчуючи свій репортаж так: „Пишучи ці нотатки, бачу відкриті й доброзичливі обличчя давніх та нових друзів, прихильників української літератури і культури, які так щиро прагнуть співпраці й взаємообміну, щедро відкриваючи серця". Цей взаємообмін заборонений в Москві та про це й повинен знати і Копиленко. Чейже початок цієї русифікаційної політики, що обмежує не тільки українські видання, але і змагає до повної ліквідації всього українського, таки в Україні і протестувати треба починати від самої України.

Самий же кореспондент Любим Копиленко бачив, що Словаччина має свою власну Спілку Словацьких Письменників і навіть існує Українська Філія Спілки Словацьких Письменників, тоді коли українські письменники мусять бути членами Спілки Письменників СССР, а Спілка Письменників України — це тільки збиранина всіх тих членів Спілки Письменників СССР, які проживають на території України. Всю культурну політику порішує Москва, як порішує московська „Международная книга" про те, що видавати і куди ці видання розповсюджувати. Це й є той урядовий апарат, який послідовно і пляново проводить русифікацію не тільки в Україні, але й за кордоном.

ВИСЛОВИ ПАТРІЯРХА ЙОСИФА ІЗ ПОСЛАНЬ, ПРОПОВІДЕЙ І ПРОМОВ

I.

У зв'язку із відзначенням 40-го дня відходу у Господню вічність бл. п. Патріярха Йосифа, друкуємо вислови Блаженнішого. Вибірку зробила Дарія Кузик. — Ред.

Дорогі во Христі Браття і Сестри! Дорогі Сини і Дочки Страдної Святої Української Помісної Церкви! Мої духовні Діти, Діти великого Українського Народу!

Наша Українська Католицька Церква — ця предківська Церква Київсько-Галицької Митрополії і всієї Руси, якої всі ми є діти, навіть тоді, коли живемо поза Україною, — є для нас духовною батьківщиною. Ця свята для нас усіх Церква є водночас нашим духовним скарбом, який всі маємо берегти.

Без уваги на те, що її урядово зліквідувала в Україні атеїстична влада на спілку з московською патріярхією, ця наша свята Церква існує, виявляє свою незламну життєздатність, страждає, ісповідує і родить нових мучеників за Христа і Його святий заповіт — „щоб усі були одно".

Українська Католицька Церква заступала продовж сторіч справжню християнську екуменічну думку, вільну від політичних констеляцій і світових коньюнктур і пробувала її теж здійснювати; при тому вона собі здавала справу, що бажана церковна єдність — це свята річ.

Ми споконвіку належали і боронили єдність Церкви: стільки трупів, стільки горя і крови ми понесли, як ніхто другий, щоб єдність зберегти! Ми не знаходимо признання, та все таки будьмо свідомі того та й дай Боже, щоб єдність Церкви і Народу жила в нас, і, щоб всюди ми голосили цю єдність і не дали себе запропастити!.. Ми нині не маємо іншого способу, як лише через Патріярхат об'єднатися, чи хто так думає чи й може ні, бо не знає історії своєї Церкви! І всі мусять держатися, і всі мусять вже раз зрозуміти, що тільки в Патріярхаті наша сила! Ми ніколи не втримаємось при Апостольськім престолі, як один буде так, другий інакше.

Починаючи в 1963 році, — по виході на волю, — нашою найбільшою журбою і працею було — не допустити до того, щоб цю Церкву стерто з лиця землі, щоб дати їй морально-духовну силу та матеріяльну поміч, щоб вона могла проіснувати.

Великим і багатим милосердям Божим, майже чудом, за молитвами вашими і старанням Святішого Отця Папи Івана XXIII і інших добрих людей, послав мені Бог звільнення, коли тюремні терпіння доходили до вершка... Вихід на волю був нагодою до дальшої праці. Хоч не було моїм бажанням покидати свою паству, не дозволено мені навіть поїхати до Львова, щоб там лишити слово поучення для розсипаних овець стада, та знав я, що їду до мого народу і моєї Церкви там де треба пригадати їм їхню свідомість приналежности до Матері Церкви і готовитись до дня її волі... Тому і мою волю прийняв я не для вільного життя, а для дальшої праці, боротьби і змагань для добра нашого народу, для його святої Церкви, для слави Божої і Царства Божого на цій захитаній нашій землі.

Двадцять літ волі — то великий дар Божий, що його треба було зужити для добра повіреного мені стада. Тому хай не буде це ювілеєм визволення, але ювілеєм спільної нашої великої праці, щоб рятувати від загибелі здобутки батьків наших. Коли з Божої волі цей рятунок треба було виконувати поза Україною з її стадом по чужих землях, треба було й засоби цього рятунку перенести тут, їх розвинути, скріпити і приготовити для майбутности. Це було моє завдання і його при вашій, дорогі браття і сестри, помочі я виконував. Хай останууть ці слова для нащадків. Для святої нашої Церкви, для многострадального мого народу я трудився все моє життя — на волі чи в неволі, в радощах чи смутку, в горю чи в недолі, в славі чи в неславі, суджений своїми чи чужими — добро моєї Церкви і мого народу на славу Божу було моїм світлом і моєю ціллю.

Ми, що живемо тепер в страшних і жахливих умовинах, у великих досвідах, які не кінчаються, та й нема виглядів для східньої нашої Церкви, таке тяжке положення нашого народу, нашої науки, нашої культури і цілого нашого життя, яке є під обухом, гнетом і не має такої свободи, як всі мають! Та й треба з прикрістю сказати, що ті, що повинні б промовити слово в нашій обороні, зовсім не кваплятся.

Страждання українців католиків є тим більше, що багато кіл у Римо-Католицькій Церкві, включно з її найвищими установами, дало себе засліпити і водити за ніс російському псевдоекуменізмові. Звідси ми заключаємо, що в тих колах немає жадного зрозуміння ані навіть співчуття для цієї страдницької Церкви.

Страждання цієї Церкви промовчується, а її боротьба за дальше життя ще й тим утруднюється, що стосунок тих кіл до суттєвих справ Української Церкви здебільша іґнорується. Замість морально підтримати і скріпити цю страждучу Церкву бачило ся б радо її угроблення. Воно може звучати як парадокс, якщо сказати відверто: і безбожницький осередок Москва-Заґорськ і названі католицькі кола бажають собі скорого зникнення Української Католицької Церкви з поверхні нашої плянети.

...Наша Церква — це Церква Мучеників і Ісповідників. Коли почались в новітній історії переслідування християн, які своєю жорстокістю перевищили переслідування перших віків, наша Церква видала тисячі і сотні тисяч Мучеників і Ісповідників за вірність Христові і вірність Петровій столиці. І це було причиною отого мого слова на Вселенському Соборі Ватиканському II в жовтні 1963 року — щоб цю Митрополію-Ісповідницю піднести до Патріяршої гідности.

Рятунком для цілої Києво-Галицької Митрополії на її матірній території і її Церков-дочок в різних країнах і континентах є Патріярхат з патріяршо-синодальним церковним управлінням, словом, повнота помісности... На жаль повнота помісности з патріяршим устроєм, хоч вже глибоко ввійшла в релігійну свідомість цілого нашого Божого люду, натрапляє на труднощі... І тут наш невимовний біль.

(Продовження буде)

Українська ієрархія благословила будову нового собору в Оттаві

Парохія св. Івана Хрестителя в Оттаві з великою радістю святкувала неділю, 9-го вересня ц. р. В той день Владика єпископ Ізидор з Торонто, в асисті о. пароха Володимира Шевчука, ЧСВВ, і духовенства, при здвизі української громади міста Оттави і околиці, відправив Молебень з нагоди будови нового собору. Опісля Владика перевів церемонію першої лопати разом з гістьми з державних і міських установ.

В Оттаві вже почалась будова нового храму, який матиме модерний українсько-візантійський стиль. Церква буде у формі хреста з одною величавою центральною банею і з чотирма бічними, меншими, по боках. В церкві буде 350 сидячих місць. Храм 80 стіп високий, розложений в напрямі схід—захід згідно з нашою східною традицією. Кошт церкви—біля 2.7 мільйона долярів.

Наша громада пережила одночасно ще одну надзвичайну і рідкісну подію. Вона бачила, як Святіший Отець Папа Іван-Павло II поблагословив українською мовою угольну плиту, яку принесли о. парох В. Шевчук, ЧСВВ, і полковник Б. Яримович, голова церковної громади. Це відбулося 20 вересня в Оттаві на польовій Службі Божій у присутності 200.000 людей, в тому прем'єр-міністра Б. Малруні, кардиналів, єпископів і всіх наших владик, які своїми ризами і митрами збагачували вівтарний почот.

Рисунок нового собору в Оттаві

Посвячення землі під новий собор в Оттаві

Користуючись зі свого перебування в Оттаві, де вони ще брали участь в конференції єпископів Канади з Вселенським Архиєреєм, наші владики радісно вітали цю подію і початок будови репрезентативного собору в Оттаві і видали своє пастирське благословення.

Тих читачів, які бажають українській громаді в Оттаві фінансово допомогти просимо ласкаво висилати свої пожертви на адресу: St. John Ukrainian Parish, 339 Fairmont Ave, Ottawa, Ont., K1Y 1Y6, Canada.

Ярослав Кіт

Св. п. Богдан Кармелюк

Ще так недавно—три місяці тому, ми вітали Богдана Кармелюка з його 70-літтям, співаючи йому „Многая літа". А ось ми прощаємо його в похоронному заведенні . Ніхто з нас не сподівався, що кінець для нього прийде так скоро, тим більше, що і сам Богдан, не відчуваючи болів, говорив про свої пляни на майбутнє по виході з личниці, ділився ними зі мною, бо я найбільше і найчастіше його відвідував. Смерть прийшла несподівано не лише для приятелів, але й для нього самого. Ще в останній день я був у нього, а наступного дня дістав телефон, що Богдан Кармелюк вже не живе.

Св. п. Богдан походив зі золотого Поділля, вже змалку інтересувався громадським життям, а після закінчення місцевої школи допомогав родині в господарстві. Ще 15-літнім юнаком вступив до ОУН, в якій залишився до своєї смерти. Відбув військову службу в польській армії, що вийшло йому на користь, бо згодом в Українській Повстанській Армії він відразу одержав підстаршинський ступінь. З цією армією в службі прибув на Захід, до Німеччини. Б. Кармелюк у нашій громаді був дуже діяльним, починаючи від місцевого хору, бо був обдарований гарним голосом; брав участь у всіх місцевих організаціях, як член Управи, а в організації місцевого ООЧСУ його двічі вибирали головою 51-го Відділу й на цьому місці застала його смерть.

Похороном зайнялася родина дружини покійного Богдана, яку репрезентувала його племінниця Надя Волошин-Дельонас з родиною. Для допомоги їй була управа 51-го Відділу ООЧСУ в Озон Парку. Похоронні відправи служив о. крилошанин Л. Мудрий. Згідно з бажанням Покійного, похороном зайнялася похоронна фірма Вальш і Кассеса. Управа 51-го Відділу доклала всіх зусиль, щоб ці відправи випали якнайкраще.

Телефонами повідомлено всіх членів і громадян про його смерть, так що на панахиді і на парастасі заля похоронного заведення була вщерть виповнена. Співав церковний хор, в якому Покійний був членом. По відправі о. Л. Мудрий попрощав від родини св.п. Богдана від всіх англомовних приятелів, бо Покійний мав їх чимало.

Від української громади, прощали: мгр В. Захарчук від 151-го Відділу та секретар Відділу М. Білейчук; Василь Скомський від Відділу УККА, Богдан Качор від ГУ ООЧСУ; Роман Крупка від Патріярхального Товариства Відділу в Озон Парку; Танасій Опарик попрощав від церковного хору та заінтонував пісню „Видиш, брате мій", яку проспівали всі присутні.

Наступного 31-го серпня ц. р. відбувся похорон зі Службою Божою та похоронними відправами в місцевій церкві Святого Покрова в Озон Парку. Потім кавалькада вирушила на український православний цвинтар св. Андрія у Бавнд Бруку, Н. Дж., де тіло Покійного спочило у родинному гробівці.

Надгробне слово сказав його приятель з рідних сторін Григорій Добуш.

Покійний Богдан втішався прихильністю не лише української громади, але його поважали також особисті приятелі, які співпрацювали з ним в його місці праці. Це виявилося і на похороні, бо домовина була обставлена квітами, не лише від родини, але й від приятелів та організацій, з якими Покійний дуже віддано співпрацював.

Закінчено похоронні відправи тризною, в якій взяло участь понад 60 осіб. Започаткував тризну о. Л. Мудрий. Спогадом про покійного Богдана поділився з присутніми його заступник мгр В. Захарчук, який заініціював збірку на добровільні цілі в його пам'ять, яку перевів М. Білейчук. Від родини зложив подякував присутнім Іван Дельонас. Збірка дала у висліді суму 402 дол., які розділено на різні цілі.

Михайло Білейчук

ТЕРОРИСТИ ЗБОМБИЛИ в середмісті Брюсселі чотириповерховий будинок, у якому приміщувались бюра консервативних груп і партій. З огляду на це, що вибух наступив після годин праці, жертв не було і ніхто не був поранений. Ліві прокомуністичні групи повідомили опісля телефонічно редакції деяких бельгійських газет і пресових агентств, що збомблення голвоних бюр консерватистів це їхнє діло і вони веруть на себе повну відповідальність за цей акт. На протязі останніх 15 днів ліві екстремісти виконали вже кілька бомбових замахів на праві і консервативні угрупування. Головний прокуратор зарядив докладне слідство у справі пожвавлення терористичної діяльности лівих.

МЕДИЧНА РАДА СТЕЙТУ Мишиген заборонила спеціялістові урологові на два тижні виконувати операції тому, що він дозволив своєму 14-літньому синові асистувати при одній із урологічних операцій, яку він переводив, помимо спротиву лікаря, що давав наркозу. Щаслива пацієнтка видужала і не знала про цей випадок, але лікар признав свою помилку, тимбільше, що дозволив синові навіть виконати два шви.

Представник ФКУ відвідав Манітобський університет

Вінніпеґ, Ман. (Я. Р.)— Представник Фонду Катедр Українознавства (ФКУ) д-р Роман Процик відвідав Вінніпеґ і 26-го вересня виступив в УВАН, а 27-го виступив перед студентами і викладачами Славістичного відділу Манітобського університету.

Д-р Процик, за фахом мікробіолог, подав коротку ґенезу постання УНІГУ й інформації про катедри української історії, літератури й мовознавства. Він детальніше зупинився над теперішнім головним проєктом Гарвардського інституту—монографією Роберта Конквеста про причини й наслідки голоду в Україні в 1932-33 роках, про діяльність Джеймса Мейса та інші, заплановані Інститутом англомовні публікації про голод, що вкоротці появляться в американських видавництвах.

Д-р Процик подав студентам загальні інформації про т. зв. великий гарвардський проєкт відзначення 1000-ліття хрищення України та про успіхи й труднощі мобілізування й координації українських наукових, церковних та громадських інституцій довкола цієї надконфесійної і надідеологічної події.

З інформацій, поданих доповідачем і деяких комунікатів дотепер проголошених у пресі, виявляється, що розбіжности відносно формату святкувань 1000-ліття більш персональні, як принципові й тому до зговорення напевно дійде. Перед українською громадою стоїть важливіше питання—як заанґажувати в цих святкуваннях неукраїнські наукові й церковні кола, а може й політичні.

Виступ д-ра Р. Процика зробив позитивне враження на студентів і своїм здоровим розумінням українських наукових проблем, і ролі, яку український Гарвард старається відіграти в дуже складному й не завжди українським питанням прихильному американському науковому кліматі.

Фактом є, що УНІГУ, як інші українські наукові інституції, є постійно конфронтовані тенденційними нашаруваннями мітів та псевдоправд, які ґвалтують невинну суть науки—правду. Тому завданням нашої науки є скидати ці нашарування й підважувати існуючі міти й псевдоправди, а це процес довгий і трудний.

Події в житті нашої громади останніх років показали, що в критичні моменти, як Фенікс з попелу, народжується й перемагає у нас здоровий глузд та інстинкт самозбереження. Щоб тільки за велике діло бралися люди великого розуму й такого ж серця. А вони, безперечно, у нас є.

СТЕЙТ ФЛЬОРИДА звернулася до Уряду за фінансовою допомогою на те, щоб поборювати недугу, яка навістила цитринові і помаранчеві дерева. Досі треба було вже знищити понад чотири мільйони молодих деревець, які заражені цією недугою.

ЧИСЛО ПОГИБШИХ у автових випадках зменшилася в 1983 році, як це подають офіційні чинники. В 1983 році було найменше число смертних автових випадків у ЗСА від ранніх 1970-их років. Доказують, що причиною зменшення смертности є гостріші закони щодо їзди автом. Зокрема тут допомагають уведені вже загально закони про вживання обезпеченевих поясів та закони про провадження авта у п'яному стані, які в деяких стейтах підвищили вік, в якому дозволено публічно пити алькогольні напитки.

НА ПІДСТАВІ ОПИТІВ серед молоді в ЗСА показується, що більшість її є тепер за перевибором на президента Роналда Регена. Опит „Ню Йорк Таймсу" та телевізійної мережі Сі-Бі-Ес переведений перед першою публічною дебатою поміж Р. Регеном а В. Мондейлом показав, що голосуючі у віці 18-24 років піддержують у 61 відсотках Р. Регена, а лише 30 відсотків є за демократичними кандидатами. Це цікаве явище, що молоді люди, які в 1960-их роках кинули клич „не вір нікому, хто має понад 30 років" в 1984 році мають довір'я до людини, яка є у віці понад 70 років.

В ПЕРШУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашої Незабутньої ТЕТИ

бл. п.

проф. КЛИМЕНТИНИ (МУХИ) КУЛЬЧИЦЬКОЇ

буде відправлена

СЛУЖБА БОЖА

в церкві св. Івана Хрестителя в Нюарку, Н. Дж.
в вівторок, 23-го жовтня 1984 р., о год. 8-ій ранку
Сестрінка — АСЯ ЛИСИНЕЦЬКА з родиною

Помолімось за наших друзів.

ЗАУПОКІЙНА СВЯТА ЛІТУРГІЯ

за спокій і вічну радість душ померлих Членів Фонду Катедр Українознавства

Впреп. о. протопресв. Іван Ткачук відслужить Заупокійну Святу Літургію, в неділю, 28-го жовтня 1984 р., о год. 10-ій ранку, в УПЦеркві Всіх Святих, в Ню Йорку, за Блаженної Пам'яті:

СТАНИСЛАВУ БЕРЕСТЯНСЬКУ
ЯРОСЛАВА БЕРЕСТЯНСЬКОГО
ІВАНА БІШКА
АНДРЕЯ І МАРІЮ ІЛЬКІВ
МИРОСЛАВА КУЧМУ
Д-ра ВОЛОДИМИРА МИГАЛЯ
Проф. ПАВЛА СИРОТЮКА
Д-ра ВОЛОДИМИРА ТОПОЛЬНИЦЬКОГО
МИХАЙЛА ФЕДЬКА
АВГУСТИНА ХОМУ

Всіх Вп. Членів ФКУ просимо про молитви за померших наших друзів.

Помоліться в часі відправи Заупокійної Богослужби, щоб поєднатись з нами в поході молитов до Всевишнього за тих, що творили добро.

Вічна Пам'ять Померлим Членам ФКУ!

ГОЛОВНА ЕКЗЕКУТИВА
ФОНДУ КАТЕДР УКРАЇНОЗНАВСТВА (ФКУ)

У глибокому смутку повідомляємо Родину і Знайомих, що дня 15-го жовтня 1984 р. відійшла у Вічність наша Найдорожча
МАТИ, СЕСТРА і ШВАҐРОВА

бл. п.

НАТАЛЯ МОЧУЛА

проживши 52 роки, народжена в Чернівцях, Буковина, Україна.

ПАНАХИДА — у вівторок, 16-го жовтня 1984 р. в похоронному заведенні Senko Funeral Home, Hempstead, N.Y.

ПОХОРОН — в середу, 17-го жовтня 1984 р., о год. 9:30 ранку з похоронного заведення до церкви св. Володимира в Гемстед, Н. Й., а опісля на цвинтар East Ridgelawn в Кліфтоні, Н. Дж.

Горем прибиті:
дочка — ТАНЯ
сестра — АЛЬМА БАТІҐ
шваґрові: МАРІЯ МОЧУЛА
ЕЛІЗАБЕТА ТИХО
шваґри: ВОЛОДИМИР БАТІҐ
ВАСИЛЬ і МИХАЙЛО МОЧУЛИ
та кузини і племінники

В тяжкім смутку повідомляємо Родину, Друзів і Знайомих, що в ранніх годинах у вівторок, 16-го жовтня 1984 р. упокоївся в Бозі після важкої недуги наш Найдорожчий ЧОЛОВІК, ТАТО, ДІДУСЬ і ПРАДІДУСЬ

бл. п. д-р

БОГДАН ДЗЕРОВИЧ

колишній Голова Апеляційного Суду у Львові, учасник Визвольних Змагань, старшина Української Галицької Армії, голова Товариства Українських Правників в Америці, народжений 1-го вересня 1897 р. в Миколаєві над Дністром.

ПАНАХИДА буде відправлена в п'ятницю, 19-го жовтня 1984 р., о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні Петра Яреми в Ню Йорку, Н. Й.

СЛУЖБА БОЖА в суботу, 20-го жовтня 1984 р., о год. 9:30 ранку в церкві св. Юра в Ню Йорку, а опісля ПОХОРОН на українському православному цвинтарі св. Андрія у С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

В глибокому горю:
дружина — ОЛЯ
дочка — ХРИСТИНА ЗАРИЦЬКА з чоловіком ВОЛОДИМИРОМ
сини:
АРІЯН з дружиною ІНОЮ
СТЕФАН
внуки:
ВОЛОДИМИР ЗАРИЦЬКИЙ
БОГДАН ЗАРИЦЬКИЙ з дружиною МЕЛІНДОЮ
АНДРІЙ, ОЛЕКСАНДЕР, ДЕЙНА, СТЕФАНІЯ ДЗЕРОВИЧІ
правнук — БОГДАН ЗАРИЦЬКИЙ
свати — ЛЕОНІД і ОЛЕНА ГАЙДАМАКИ
Ближча і дальша Родина

Замість квітів просимо складати жертви на викінчення української католицької церкви в Люрді.

Хто прийде...

(Закінчення зі стор. 2)

клопотів ще одного державного похорону.

На Заході теж припускають, що кремлівські заправила можуть встановити перехідний час влади, у якому Ґорбачов, чи хтось інший, з молодших ватажків, може служити як „княжич-реґент". У Совєтському Союзі може постати така форма влади, у якій Ґорбачов буде назначений як намісник і виконуватиме повну владу, залишивши Черненка далі як фіґуру найвищого ватажка.

На думку автора статті, володіння старшого покоління в Кремлі на Черненкові не скінчиться. Чи він відійде добровільно, тобто зрезиґнує зі свого найвищого становища із-за здоровних причин, чи його силою усунуть, а чи він помре, то на його місце прийде ще один і останній ватажок старшого покоління — Андрей Ґромико. Бож просто неможливо собі уявити, щоб його — заслуженого для совєтського режиму — ватажка не покликано до керівної влади. Виглядає, що між старими кремлівськими головачами є таємне домовлення, щоб усі заслужені для СССР їхні ватажки посиділи бодай коротко на кремлівському престолі. Останнім із них, мабуть буде Ґромико.

Та найкращою відповіддю на припущення і здогади про те, що станеться у Кремлі є наша українська пословиця: „Поживем побачим".

„Старші секретарі "

Американські кремлезнавці думають, що якщо наступить зміна проводу, то після того буде поширено групу, яку тепер називають „старшими секретарями", які є повними членами Політбюра і рівночасно членами секретаріяту Центрального Комітету. Під сучасну пору є тільки трьох таких „старших секретарів" — Черненко, Ґорбачов і колишній голова партії Ленінграду Ґріґорій Романов, у порівнянні до нормального числа між п'ятьома і десятьома членами. Загально припускають, що 58-річний Романов є головним конкурентом Ґорбачова в наслідстві на найвище місце на Кремлі.

Підвищення декого з молодших ватажків до цього вищого становища буде головною ознакою переходу влади до рук молодшого покоління. Правдоподібними кандидатами до підвищення вважають В. Долгіх, 59 років; Романова, 58 років; і ватажка комуністичної партії України Володимира Щербицького, 66 років.

Один з американських старших кремлезнавців є тієї думки, що старе покоління кремлівських ватажків своєї влади добровільно не передасть. Він припускає, що вони будуть цупко держати керму у своїх руках і без боротьби її молодшому поколінню не віддадуть.

ІНФОРМАЦІЙНИЙ ПАНЕЛЬ В НЮ ЙОРКУ

Ню Йорк. — В суботу, 20-го жовтня ц.р., о год. 7-ій ввечорі тут у приміщенні Літературно-мистецького клюбу (Дім ОУВФ), при 136 Друга авеню, відбудеться інформаційний панель, який розглядатиме проблему найновіших втікачів з Польщі. В панелі братимуть участь: українка з Польщі Анна Судик, проф. Петро Ґой, який відвідував найновіших втікачів у таборах під Віднем в Австрії, і Ліда Чорна, учасниця прогульки „Стежками батьків по Европі".

Панель спонзорують: Відділ „Самопомочі", Об'єднання Оборони Лемківщини і Фунадція УВУ в ЗСА. Керівниками панелю будуть Петро Матіяшек і Борис Дацків.

Фонд „Поміч Україні" у Вінніпеґу звітує

Наш нинішній звіт покриває період від 1-го січня до 30-го вересня 1984 року і стосується лише тієї частини Фонду, яку адмініструє Манітобська Філія ССУК.

Приходи: пожертви—22,789,44 дол., відсотки в українських кредитівках—1,079.45 дол., разом приходів було—23,868.89 дол. Розходи: допомога українцям в Україні—5,577.04 дол., українцям в Польщі—3,572.06 дол., дисидентам—591 дол., українцям в Бразилії—23, 359.30 дол. (в тому невеличкі суми іншим країнам Південної Америки). Разом на допомоги видано—33,099.40 дол., адміністраційні видатки—1,090.31 дол., разом розходи виносили 34,189.71 дол.

Різницю між розходами і приходами покриваємо з резерви з минулого року. Перед нами стоять ще великі завдання, з яких найактуальніші—це поміч найновішим українським втікачам з Польщі і продовжування допомоги Українцям в Бразилії грішми, пакунками, шкільними підручниками і т. п. Наша резерва вичерпується; треба нових фондів. Щиросердечно дякуємо українській громаді за надзвичайно щедру жертвенність цього року і просимо дальших пожертв для продовжування нашої допомогової діяльности. Просимо оо. парохів і заряди громадських організацій, які раніше цього року не мали змоги перевести в себе збірки на Фонд „Поміч Україні", зробити це, в міру можливостей, ще цієї осени, за що будемо дуже вдячні.

Для ілюстрації, яку вартість має наша допомога для тих, що її отримують, подаємо кілька виїмків з листів.

Пишуть нам двоє студентів з Польщі: „З великою радістю, пошаною і вдячністю прийняли ми Ваш дарунок. Для нас це не тільки звичайна матеріяльна допомога, але й доказ прихильности і присутности людей, які завжди допоможуть, коли скрутний час... Важливою є свідомість єдности з людьми, які хоч далеко, проте, присутність і близькість яких відчувається наявно. Ваш дарунок—це прекрасний цього приклад і доказ".

Пише нам Ольга Корчаґін, учителька з Пруденто-поліс, Бразилія, через яку ми замовили на наш кошт з видавництва ОО. Василіян підручники для Рідної Школи при одній філії Хліборобсько-Освітнього Союзу в Бразилії: „Ми дуже дякуємо, що ви маєте охоту помогти у постачанні підручників. Цього нам найбільше потрібно і цим можна причинитися до більшого усвідомлення українського населення. Ми маємо власні підручники в Бразилії, але не всі, що їх потребують можуть собі купити, хоча ціна є дуже низька. Ви добре подумали, щоб замість висилати Ваші підручники, зафундувати тутешні, бо ми можемо їх постачати, тільки не маємо фінансової можливости".

Ольга Горачук, голова Допомогового Комітету при Хліборобсько-Освітнім Союзі в Куритибі, Бразилія, дякуючи „за княжий дар на допомогу для наших людей, що потерпіли від повені", повідомляє: „Частина цих грошей, що Ви прислали, буде використана для купівлі селекційного насіння для наших хліборобів в потребі, а решта буде розділена для потребуючих".

Григорій Гордій, колишній голова філії ХОС в Унії да Віторія, Бразилія, повідомляє: „Минулого тижня був у мене голова ХОС п. Безручка з Куритиби. Він відвідує всі філії. Він плянує допомогти хліборобам, за гроші, які дістає від Вас, хоче закупити насіння. В нас наближається весна. Яку кількість грошей Комітет має, якось ніяково було питати, але він людина дуже справедлива... Питаєти, чи пакунки з уживаним одягом є дійсно вартісною допомогою. Дорогі наші друзі, я не маю слів, щоб Вам могти описати радість чотириста родин, які живуть в Унія да Віторія. В такій трагедії, яку ми пережили—це є велика поміч, тим більше моральна. Забуті і заспані внуки і правнуки наших піонерів пробудилися і віджили і пригадали собі своє походження."

Молодий українець з жінкою і двома малими дітьми, який різними крутими дорогами втік з України і тепер перебуває в Західній Німеччині, отримавши нашого листа з повідомленням, що ми його спонзоруємо на приїзд до Канади, пише: „Нарешті отримав від Вас чи не найважливішого в моєму житті листа. Цей Ваш лист вернув мені віру в українську співдружність та самопоміч, додав отухи та влив свіжої крови в жили, давши нам надію на наше майбутнє в українському середовищі серед близьких серцю співвітчизників та зичливих людей. Шкода лише, що нам прийшлося чекати на цього листа довгими днями, тижнями та місяцями, які були прикрі та гіркі, але не варто про них тепер згадувати, тим більше, що все це виникло в наслідок непорозуміння зі зміною адреси".

Скажіть, чи не приємно допомогти українській людині в потребі? Пожертви на Фонд „Поміч Україні", в тому і на поміч українцям в Бразилії, просимо висилати до Централі ССУК: Ukrainian Canadian Social Services, P. O. Box 168, Station „M", Toronto, Ontario, M6S 4T3, або до Філії ССУК в вашій околиці, або до нашої Філії на нижчеподану адресу. Всі пожертви звільнені від доходового податку. Просимо також звертатися до ССУК за адресами для висилки пакунків до Бразилії.

За Манітобську Філію ССУК

Петро Салиґа, голова,

Осип Сливинський, секретар

Ukrainian Canadian Social Services
Manitoba Branch,
456 Main Street, Winnipeg,
Manitoba R3B 1B6, Canada

Син зеленої Буковини

„Тільки той досягне мети, хто іде.
Тільки той, хто горить— не згоряє".

Цими словами українського поета О. Олеся з його твору „Бій за молодь" хочеться висловити декілька думок, які зараз лягли на душу і серце людини, мов непотрібний камінь, що давить на людське почуття, життя та його радості.

28-го серпня ц.р. в Клівленді Огайо, на 79-му році життя упокоївся в Бозі визначний український лікар, колишній голова Української Санітарно-Харитативної Служби в Австрії, взірцевий громадянин, патріот і соборник всієї України, син зеленої Буковини д-р Володимир Іванович.

Покійний д-р Володимир Іванович був сином українських інтеліґентів: батько—Севарин Іванович, колишній полковник армії УНР, мати—вчителька, з дому Марія Душенко, дочка вояка УНР, що в рядах українських армій пройшов затяжні бої в 1918-1921 рр. Сам д-р Володимир Іванович, тлінним останкам якого в дні похорону зійшлася віддати шану і поклін невелика українська громада Клівленду, визначався, перш за все, великою скромністю. Він горів любов'ю до своєї дружини пані Евгенії, з якою півстоліття ділив дні щастя, дні страхіття, дні надій у довгій мандрівці світами. Він, неначе наша велика поетеса Леся Українка, без надії сподівався чогось світлого, кращого для своєї рідні, а понад усе—дорогої для нього Української Землі!

Покійний завершив студії медицини на Варшавському університеті і вже там як студент і син старшини Української Армії визначався великою особистістю, підкреслюючи завжди свою українську приналежність.

Удари долі покійний д-р Іванович приймав спокійно, без емоцій, бо—все це від Бога! Коли, наприклад, прийшла сумна вістка з Відня, що там помер його рідний брат Микола, д-р права і секретар Централі СКВУ на той час, то він—в задумі і з болем у серці—висловився коротко: „Так велів Всевишній, і на це немає ради!"

Покійний вибрав дуже важку і відповідальну професію лікаря. Будучи в Австрії, в місті Зальцбурґу, він у 1945-1953 роках був там головним директором лічниці. Скільки добрих, самаритянських прикмет огортали серце і душу цього завжди готового помогти людині українського лікаря!

В найбільш критичних роках великого Ісходу нашої еміґрації з українських земель. Він з посвятою віддавав свій труд, знання, а понад усе свою людяність, яку не можна заступити нічим!

Був 1949 рік. На терені маленької Австрії, головно в американській на той час окупаційній зоні, перебувало чимало вояків УПА, членів Рейдуючих Частин. Траплялися між ними й такі, що потребували лікарської опіки: дехто був поранений під час довгого рейду, інші прийшли з відмороженими частинами тіла. Ліки в той час були мрією багатьох хворих. Покійний д-р Іванович, будучи директором лічниці, завжди знаходив якусь розв'язку, щоб допомогти потребуючим.

Минали роки. Українська еміґраційна громада маленької Австрії чимраз зменшувалася. Д-р Володимир Іванович з дружиною Евгенією виїхали до ЗСА, причаливши до Дірборну, в стейті Мішіґен, де він знайшов працю лікаря—психіятра.

Нові умови життя, нове довкілля вимагали багато зусиль. Але і це покійний, завдяки лагідній вдачі, успішно поборов. Мандрівний шлях доктора та його дружини ще не був закінчений, бо треба було з приводу професійної служби міняти місця свого замешкання. З Дірборну переїхав до Ліма, в стейті Огайо, а на кінець до Клівленду, знайшовши там працю лікаря-психіятра в лічниці американських ветеранів.

Осягнувши заслужений „пенсійний " вік, покійний не спочивав. Цікавився і жив громадським на науковим життям, а попри те дбав, щоб дорогій йому дружині Евгенії, яка підупадала на силах, завжди виявляти поміч. Та в розгар цих завжди затруднених днів раптом прийшла потреба іти до лічниці і піддатися операції. Операція була нескладною і пройшла вдало. Лікарі були вдоволені її вислідом, але всупереч сподіванням, кілька днів опісля прийшла хвилина важкого удару для його дружини, приятелів з Товариства Українських Лікарів та громади: доктор Володимир Іванович в лічниці міста Парми, Огайо, 28-го серпня ц. р. замкнув свої завжди усміхненні очі.

Похоронні відправи відбулися в церкві св. Покрови УПКЦ—в Пармі, попереджені відправами в каплиці похоронного заведення Головчаків, з участю оо. з Української Православної Автокефальної Церкви—протопресв. Олександра Биковця з Дітройту та ієрея Мирона Безкровного з Індіяни.

Гостинна церква святої Покрови та її настоятель о. д-р Іван Тилявський, до якої часто приходив молитися Покійний, хоч був завжди вірним парафіянином православного віроісповідання, була в дні 31-го серпня ц. р. останнім пристановищем-зупинкою в дорогу вічности.

Тлінні останки цього ж дня перевезено на цвинтар Української Православної Церкви в Бавнд Брук, Ню Джерзі.

Завжди вірна покійному дружина—пані Евгенія, хоч виснажена і ослаблена, з допомогою пані Орисі Савчак, парафіянки церкви св. Покрови, завезли тлінні останки покійного там, де чимало наших визначних громадян знайшли своє місце вічного спокою.

Був гарний, соняшний день. Не зважаючи на цю Божу благодать і красу природи, невеликому гуртку осіб, що прийшли в останнє попрощати дорогого друга і доктора, на серці і душі лежав гнітучий біль. Біль, якому слова пісні „Видиш, брате, мій" надавали окремої емоції та почувань.

Хай ця скромна згадка про покійного д-ра Володимира Івановича буде китицею рож на свіжу могилу людини благородного серця, людини найкращих прикмет!

С. З.

Український Музей...

(Закінчення зі стор. 1)

Лідію Артимів, яка гратиме на цьому концерті твори Барвінського, Лисенка та Брамса, Шопена і Дебюссі, йде широка й заслужена слава і в слові, і на хвилях етеру, і на сторінках преси, американської й української, навіть світової. Ось відносно недавно, в квітні цього року, концертова піяністка Л. Артимів чарувала знову українського глядача-слухача, граючи на „Великому Симфонічному Концерті Української Музики" в Карнеґі Голл з нагоди 90-річчя Українського Народного Союзу. Тоді, як перше чи пізніше, фахова музична критика не знаходить слів, щоб описати талановиту й добірну гру „найкращої піяністки, яку ми маємо", — згідно з оцінкою музикознавця Галини Кузьми, яка вчила маленьку Ліду ще в садочку.

Ми довідуємося ще раз, що піяністка народилася у Філядельфії, в родині українських свідомих громадян. У віці 4-ох років вона розпочала науку гри на фортепіяні в Українському Музичному Інституті там же, і вже у віці 8-ми років солювала вона зі славною Філядельфійською Симфонічною Оркестрою, одночасно йдучи вище й вище в її науці фортепіянової гри у найвизначніших педагогів в її родинному місті. Далі вона навчалася в Киртіс інституті та в Філядельфійському коледжі сценічних мистецтв. Під час науки, за її високої кляси гру Л. Артимів ставала часто лавреаткою багатьох престижевих конкурсів гри на фортепіяно.

Незабаром із славною молоденькою українкою-піяністкою познайомилася не тільки Філядельфія, але й інші міста Америки та світу, зокрема її незвичайно тепло прийняла Англія і Шотляндія, починаючи з 1978 року, і це там вона набрала своїх кілька прегарних платівок: „одну з них музичні критики визнали „Найкращим записом року" в 1980 році. Знову ж музичний журнал-місячник „Gramorhone Magazine" в 1981 році мав нашу знамениту піяністку на своїй обкладинці на червневому випуску журналу. В самій Америці Л. Артимів з найкращим успіхом виступала з цілим рядом відомих американських оркестр і сливе по всіх містах країни. Не забувала вона і про виступи в Західній Европі, включно з Німеччиною та Фінляндією і грала на Далекому Сході, де вже успішно виступала в Північній Кореї, а має незабаром виступати в Австралії, в Сінгапурі, в Новій Зеляндії та в Таїлянді.

Але це лише дрібна частинка з її творчої біографії. Про піяністку можна багато прочитати з матеріялу, що його принесли наші відвідувачки до редакції, разом з промовистими світлинами.

Ось оцінки її мистецької гри: „Вроджена, щоб грати": „Піяністка Лідія Артимів — справжнє диво". „Музика має що сказати слухачеві". І навіть вередливий або незвичайно стриманий для українців „Ню Йорк Таймс" не міг не написати, що вона „дуже заавансована артистка, яка прикладає велику увагу до музики, яку прегарно виконує". Зате німецька і лондонська преса пишуть про неї щедро й слушно, що „Лідії Артимів виконання є просто-напросто таке, що дух захоплює. Вона — молода левиця фортепіянової клявіатури, зарепрезентувала себе як феномен", або „Лідія Артимів виявила неймовірних розмірів запал і блискучу гру, як також і виключну інтенсивність почуття". Такі відгуки музичної критики зустрічають її всюди.

Перечитуючи ці захоплені оцінки гри молодої українки-піяністки, сповнюєшся гордощами і подивом для неї, і тоді також розумієш краще ентузіязм і відданість цих чотирьох жінок-гостей у редакції, які хоч і розповіли чимало тут загально про працю УМ тепер і на найближче майбутнє, але особливо підкреслювали їхнє бажання, щоб, пишучи про їх відвідини в „Свободі", наголошувати власне всі захоплюючи аспекти цього грядучого концерту і самої Л. Артимів, бо Концерт-речиталь її має бути „справжнім духовим бенкетом" для усіх шанувальників доброї і поважної музики, своєї і чужої. Членки УМ запрошують українське громадянство бути учасниками цієї імпрези. Відразу при тому відвідувачки повідомляють про згадане вгорі товариське прийняття, на яке бажаючі взяти в ньому участь обов'язково повинні заздалегідь зголоситися, хоча б тільки тому, що в ресторані буде місця на яких 115-120 осіб. Це буде нагода висловити вдячність великодушній піяністці, яка пішла назустріч Музеєві і погодилася дати свій речиталь під еґідою УМ. Адже це філянтропійне діло, а Музеєві потрібні фонди і ще раз фонди.

Щоправда Музей втішається доброю славою в американських мистецьких установах; він навіть дістає певні грошові дотації на свої освітні програми, але УМ є також нашим українським загальним надбанням, і тому вся українська громада має взяти Музей ближче до серця, підтримуючи його на всіх відтинках його діяльности, працюючи добровольцями, складаючи свої пожертви та відвідуючи його імпрези (зараз, наприклад, тут проходить прецікава виставка під назвою „Українська еміґрація в Америці", до якої видано також добрий каталоґ, а минулорічна виставка про „Втрачені архітектурні пам'ятки Києва" в цей час стала пересувною виставкою, що мандрує й мандруватиме по містах Північної Америки. Зараз виставка у Вінніпеґу, потім поїде до Торонто й Едмонтону та в інші місцевості). До виставки про еміграцію вдумливий текст в каталозі належить перу д-ра Мирона Куропася, куратора виставки і відомого українсько - американського громадського діяча.

На виставці чи виставках праця Музею не обмежується, як це можна бачити хоча б з сторінки Музею, що неперіодично появляється як додаток до „Свободи". Останнє число цих „Вістей Українського Музею" появилося якраз кілька днів тому, в п'ятницю, 12-го жовтня. Праця Музею дійсно хосенна і її слід підтримувати не тільки членкам СУА, але членам усієї нашої громади у цій країні.